

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΤΟΥ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ**

**ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ**

ΑΘΗΝΑ, 22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1997

Είναι ιδιαίτερη η χαρά μου να παρευρίσκομαι και να κηρύσσω την έναρξη των εργασιών του 3^{ου} τακτικού Πανελλαδικού Συνεδρίου σας. Ενός Συνεδρίου του 3βάθμιου Κοινωνικοσυνδικαλιστικού Φορέα του Αναπηρικού και Γονεϊκού Κινήματος της Χώρας.

Είναι γνωστό ότι «αναπηρία» σημαίνει περιορισμός της λειτουργικότητας του ανθρώπου. Περιορισμός που γίνεται ειδική ανάγκη όταν ο άνθρωπος συναντά εμπόδια που κάνουν προβληματική τη συμμετοχή του στη ζωή.

Εμπόδια που ερμηνεύονται ως δυσκολίες πρόσβασης: στην εργασία, στην πληροφόρηση, στην εκπαίδευση, στους μηχανισμούς λήψης αποφάσεων, στα κοινωνικά δρώμενα. Οι οποίες δεν έχουν να κάνουν τόσο με το ίδιο το άτομο και τις ικανότητές του, όσο με τη στάση που κρατά η κοινωνία απέναντί του. Συνεπώς η στάση του κάθε ατόμου χωριστά, αλλά και της κοινωνίας σαν οργανωμένο κράτος, καθορίζει τα δικαιώματα του ατόμου με ειδικές ανάγκες.

Με δεδομένα τα ανωτέρω ευθύνη της πολιτείας είναι η πρόληψη, η αποκατάσταση και η εξίσωση των ευκαιριών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ). Ευθύνη της πολιτείας είναι η ανάληψη της κατάλληλης δράσης και η ολοκλήρωση των διαδικασιών που απαιτούνται για την εξάλειψη των εμποδίων που παρουσιάζονται και δυσκολεύουν τον άνθρωπο να ενεργοποιήσει τις δυνατότητές του και να συνεισφέρει στον εαυτό του, στην οικογένειά του, στον συνάνθρωπό του, στο κοινωνικό σύνολο.

Προσπάθειά μας λοιπόν πρέπει να είναι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ΑΜΕΑ, με τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος μέσα στο οποίο τα ΑΜΕΑ θα έχουν ίδια δικαιώματα και ίδιες υποχρεώσεις με τους υπόλοιπους πολίτες. Ίδια δικαιώματα απέναντι στην εκπαίδευση, την κατάρτιση, την αποκατάσταση, την ιατρική περίθαλψη, την οικονομική και κοινωνική ασφάλεια, την παραγωγική απασχόληση, τη συμμετοχή σε όλες τις κοινωνικές, οικονομικές πολιτικές και δημιουργικές δραστηριότητες.

Και όλα αυτά με στόχο την ευημερία των ατόμων με ειδικές ανάγκες, στα πλαίσια της κοινωνικής δικαιοσύνης που επιτυγχάνεται με παρεμβάσεις οι οποίες σχετίζονται με τις δυνατότητες του ατόμου και την ποιότητα της ζωής του.

Από το 1981 οι Κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. επέδρασαν καταλυτικά στην αλλαγή των στάσεων της κοινωνίας απέναντι στα ΑΜΕΑ που αντιμετωπίστηκαν όχι με πνεύμα της «φιланθρωπίας», αλλά ως πολίτες ισότιμοι με όλους τους άλλους.

Σήμερα που όλα τα ανεπτυγμένα κράτη πιέζονται από τους κανόνες της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας για συρρίκνωση των κοινωνικών τους δαπανών, εμείς καταβάλουμε προσπάθεια για κάλυψη των νέων αναγκών που δημιουργεί η εξέλιξη της κοινωνίας, στους τομείς που κύρια απασχολούν τα ΑΜΕΑ: υγεία, παιδεία, πρόνοια, απασχόληση.

Προϋπόθεση όμως αυτών είναι αφενός η ορθολογικότερη αξιοποίηση των πόρων που διαθέτουμε και αφετέρου η οικοδόμηση ενός δίκαιου και αποτελεσματικού συστήματος κοινωνικής ασφάλειας.

Τα τελευταία χρόνια η πρόοδος της ειδικής αγωγής στη χώρα μας ήταν αλματώδης. Όμως η ποιοτική πρόοδος υστέρησε σε σχέση με την ποσοτική πρόοδο.

Ενδεικτικά αναφέρουμε την έλλειψη σε ειδικούς επιστήμονες, το έλλειμμα σε κατάλληλα βιβλία και σε σύγχρονα αναλυτικά προγράμματα. Για να ισοσκελισθεί η πορεία προόδου στον τομέα της ειδικής αγωγής, πρέπει να προσαρμοστούμε στις σύγχρονες απαιτήσεις και να αλλάξουμε τους στόχους, τη θεώρηση. Η θεωρία της προσφοράς μιας φτηνής εκπαιδευτικής φιλοξενίας στο παιδί με ειδικές ανάγκες είναι ξεπερασμένη.

Σήμερα μέσα στα σχολεία πρέπει να αξιοποιηθεί κάθε δυνατότητα του παιδιού, ανάλογα με τη σωματική και διανοητική του κατάσταση. Μπορεί μερικά από αυτά τα παιδιά με ειδικές ανάγκες να είναι και παιδιά με ειδικά προσόντα.

Γι' αυτό το λόγο προωθείται εντός του Μαρτίου στη Βουλή Σχέδιο Νόμου για την ειδική αγωγή, με το οποίο αλλάζει η θεώρηση του προβλήματος. Λύνονται πολλά θέματα και δρομολογούνται σύγχρονες μέθοδοι αντιμετώπισης των προβλημάτων των παιδιών με ειδικές ανάγκες.

Από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΚ) εγκρίθηκε φιλόδοξο πρόγραμμα 4 δις δρχ. που περιλαμβάνει:

1. Λεπτομερή ποιοτική και ποσοτική απογραφή των στοιχείων της ειδικής αγωγής. Απαραίτητη για χάραξη μιας βραχυπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης εκπαιδευτικής πολιτικής.
2. Εκπαίδευση-μετεκπαίδευση και εξειδίκευση όλων των εκπαιδευτικών της ειδικής αγωγής.
3. Ηλεκτρονική διασύνδεση (Η/Υ) του Υπουργείου Παιδείας για άμεση επικοινωνία με όλες τις σχολικές μονάδες της ειδικής αγωγής.
4. Έκδοση εξάμηνης επιστημονικής επετηρίδας για θέματα ειδικής αγωγής.
5. Καθιέρωση υποτροφιών για εκπαιδευτικούς σε συγκεκριμένους τομείς της ειδικής αγωγής.
6. Λειτουργία μέσα στο 1997 δέκα (10) εργαστηρίων σε ειδικά Δημοτικά σχολεία.
7. Σύγχρονο εξοπλισμό όλων των εργαστηρίων των ειδικών επιστημόνων και
8. Εισαγωγή Η/Υ σε πειραματική μορφή, σε όλα τα ειδικά σχολεία για κωφά και βαρύνοντα παιδιά.

Στον τομέα της Κοινωνικής Πρόνοιας μεταξύ άλλων:

Εκδόθηκε ο Νόμος 2430/96 «καθιέρωση της 3^{ης} Δεκεμβρίου ως ημέρα ΑΜΕΑ - Θέσπιση του θεσμού της κάρτας αναπηρίας». Με το Νόμο αυτό μεταξύ άλλων δημιουργείται για πρώτη φορά υπό την αιγίδα της Βουλής ένα θεσμικό όργανο άσκησης συνεχούς ελέγχου της εκάστοτε Κυβέρνησης για τις προσπάθειες που αυτή καταβάλει επίλυσης θεμάτων που απασχολούν τα ΑΜΕΑ.

Δίνεται έτσι η δυνατότητα να οδηγούμεθα σε προτάσεις και λύσεις προβλημάτων που αφορούν τα ΑΜΕΑ, με τη συναίνεση όλων των κομμάτων.

Εκδόθηκε απόφαση εφαρμογής πιλοτικού προγράμματος για ηλικιωμένα άτομα «Βοήθεια στο Σπίτι» στο Δήμο Περιστερίου που θα επεκταθεί σε 100 ΚΑΠΗ όλης της χώρας και ξεκίνησε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα που θα επεκταθεί, ώστε να καλύπτει και τα ΑΜΕΑ.

Συνεστήθη θεραπευτήριο χρόνιων παθήσεων στις Φιλιάτες.

Μετετράπησαν 8 θεραπευτήρια χρόνιων παθήσεων (Αιγίου, Καστοριάς, Αιτωλοακαρνανίας, Ρόδου, Φλώρινας, Νιγρίτας, Άρτας, Χανίων) σε Κέντρα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης ΑΜΕΑ.

Ολοκληρώθηκε η χωροταξική κατανομή των Κέντρων Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης ΑΜΕΑ (ΚΕΚΥΑΜΕΑ) σε 32 νομούς της χώρας.

Προχωρούν ταχύτατα οι διαδικασίες στήριξης και ένταξης στο Β΄ ΚΠΣ των υποδομών που θα καλύψουν τις ανάγκες με σύγχρονα μέσα και ειδικευμένο προσωπικό που θα στελεχώσει τις νέες Μονάδες.

Ύστερα από έγκριση και στήριξη του κτιριολογικού και λειτουργικού προγράμματος βρίσκεται σε εξέλιξη ο προγραμματισμός για την ανέγερση 3 Μονάδων προστασίας Αυτιστικών Ατόμων (Β΄ ΚΠΣ).

Σχεδιάστηκε και υλοποιείται η μηχανογράφηση όλων των δικαιούχων των προνοιακών επιδομάτων.

Συνεχίζεται και συνεχώς διευρύνεται με άριστα αποτελέσματα, η θερινή διαβίωση των ΑΜΕΑ, σε κατασκηνώσεις του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Προχωρεί η διαδικασία ανέγερσης 11 Προνοιακών Μονάδων ενταγμένων στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων - Β΄ ΚΠΣ.

Συνεχίζεται η εκτέλεση 34 Προνοιακών Έργων από εθνικούς πόρους προϋπολογισμού 6 δις δρχ.

Αναπτύχθηκε Δίκτυο Διευρωπαϊκής Τράπεζας Τεχνικών Πληροφοριών για ΑΜΕΑ (HANDYNET), το οποίο εγκαταστάθηκε σε 30 Προνοιακούς Φορείς σε ολόκληρη τη χώρα.

Θεσπίστηκαν μέτρα που στόχο είχαν την διευκόλυνση των ΑΜΕΑ όπως:

- Αύξηση του ποσοστού πρόσληψης στο Δημόσιο Τομέα.
- Απαλλαγή τηλεφωνικών μονάδων σε τυφλά άτομα.

- Πλήρης συνταξιοδότηση στα 15 χρόνια υπηρεσίας στο Δημόσιο Τομέα: τετραπληγικών, παραπληγικών, πασχόντων από Μεσογειακή Αναιμία και τυφλών.
- Δωρεάν και με έκπτωση 50% μετακίνηση των ΑΜΕΑ στις αστικές και υπεραστικές συγκοινωνίες.

Από το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης δόθηκαν οδηγίες:

- για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ΑΜΕΑ από τις Δημόσιες Υπηρεσίες και τους λοιπούς φορείς του Δημόσιου Τομέα,
- για την άρση των αρχιτεκτονικών εμποδίων - φραγμών κατά τον σχεδιασμό νέων κτιρίων ή αναδιαρρύθμιση των υπάρχοντων για την στέγαση υπηρεσιών φορέων του Δημόσιου Τομέα.

Προχωρεί άμεσα η δημιουργία Ειδικών Κέντρων Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας (ΕΚΑΚΒ), ενταγμένων στο Β΄ ΚΠΣ.

Με τη δημιουργία αυτών των Κέντρων σε πρώτη φάση στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη και σε δεύτερη φάση σε άλλες αστικές περιοχές της χώρας, γίνεται προσπάθεια, πρωτοποριακών για τη χώρα μας παρεμβάσεων, που θα καλύπτουν τις έκτακτες προνοιακές ανάγκες. Τα ειδικά αυτά Κέντρα θα αντιμετωπίζουν φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού με την εξασφάλιση κάλυψης άμεσων βασικών αναγκών διαβίωσης και παροχής βοήθειας, με στόχο την επανένταξη και απεξάρτηση των ατόμων από περαιτέρω στήριξη.

Δόθηκε εντολή προς τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας καθώς και στον αρμόδιο Υφυπουργό για:

- α) σύνταξη ενός Εθνικού Συστήματος Πρόνοιας, συνδεδεμένου με το Εθνικό Σύστημα Υγείας, ευέλικτου και ρεαλιστικού που να δίνει απαντήσεις στα προβλήματα που απασχολούν τον πολίτη που απευθύνεται στις Υπηρεσίες της Πρόνοιας και
- β) την κατά το δυνατόν καλύτερη λύση στο θέμα συνέχισης προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης που απασχολεί το χώρο σας.

Επίσης ο αρμόδιος Υφυπουργός Πρόνοιας εξετάζει δύο από τα σημαντικότερα προβλήματα που γνωρίζω ότι σας απασχολούν έντονα: την αυτόνομη διαβίωση των ΑΜΕΑ και τα προστατευμένα εργαστήρια.

Στόχοι της Κυβέρνησης είναι:

Η ύπαρξη συντονισμού της Αγοράς Εργασίας και των πολιτικών Κοινωνικής Πρόνοιας που αφορούν τα ΑΜΕΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα που παρουσιάζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως η αύξηση της γήρανσης του πληθυσμού, η μακροχρόνια μορφή της ανεργίας, η ταχύτατη εξέλιξη της τεχνολογίας, οι νέες μορφές εργασίας, κ.α.

Η κάλυψη των αναγκών λειτουργίας Ιδρυμάτων του Δημοσίου και του Ιδιωτικού Τομέα που παρέχουν Προνοιακό Έργο, με την ανάλογη οικονομική ενίσχυση, με την παράλληλη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού τους, της υλικοτεχνικής τους υποδομής και περιουσίας και την αξιολόγηση του έργου τους.

Όλες οι περιπτώσεις των ΑΜΕΑ να καλύπτονται από προγράμματα αποτελεσματικά που να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται από την πολιτεία σε συνεργασία πάντοτε με τα ΑΜΕΑ που τους αφορούν.

Κύριες και Κύριοι, η απαρίθμηση των δράσεων που είτε προχωρούν είτε προγραμματίζονται ήταν σίγουρα κουραστική. Επιδίωξη μου ήταν να δείξω ότι έχουμε κάνει σημαντικά βήματα, ότι η ειδική φροντίδα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες εντάσσεται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο κοινωνικής πολιτικής. Αυτές τις μέρες γίνεται πολύ συζήτηση για το κοινωνικό πρόσωπο της κυβερνητικής πολιτικής. Γίνεται με αφορμή μισθολογικά αιτήματα. Τα όσα παραπάνω είπα δείχνουν ότι το κοινωνικό πρόσωπο έχει και άλλες και κυρίως άλλες πλευρές. Πλευρές που συσκοτίζονται από την επικαιρότητα. Όμως κοινωνική πολιτική σε ένα σοσιαλιστικό κόμμα σημαίνει προπαντός προσοχή για εκείνους που δεν έχουν τη δύναμη να επιβάλουν λύσεις. Αυτή και μελλοντικά θα είναι η φροντίδα μας. Για εκείνους που χρειάζονται συμπαράσταση, για εκείνους, που δεν ανήκουν στη πλευρά που φωτίζει ο ήλιος, για όλους εκείνους που έχουν πραγματικές ανάγκες. Είναι επιταγή που απορρέει από την αρχή της κοινωνικής αλληλεγγύης.